

Вікторія КАРМАЗІНА

здобувачка вищої освіти ОС «магістр»,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя

Інна ЩЕБЛИКІНА

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя

ІНВЕСТИЦІЙНА ПІДТРИМКА СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРКІВ УКРАЇНИ

Сучасні технологічні парки України мають значний потенціал для розвитку інноваційного сектору в державі. Проте, їхній успіх і розвиток значною мірою залежить від належної інвестиційної підтримки. Інвестування в сферу технопарків та індустріальних парків також може допомогти забезпечити нові робочі місця, які вкрай необхідні у часи війни, розпочатою 24.02.2022 р. російською федерацією на території незалежної України, та післявоєнний період.

Варто зауважити, що недостатність фінансової підтримки технопарків завжди гостро відчувалась, але наразі, є особливо важливою у аспекті допомоги таким, що перебувають на стадії будівництва та розвитку.

За останніми офіційно висвітленими даними, кількість інноваційно-активних підприємств почала зростати із 2020 р., а найбільшу частку у фінансуванні інноваційної роботи на промислових підприємствах займали власні кошти підприємств (85% від сукупного обсягу витрат на технологічний парк), кошти інших джерел (приблизно 12%), кошти державного бюджету за рахунок програм підтримки та залучення різних інвестиційних проектів та програм (приблизно 1,9%) [1].

Тобто раніше, здебільшого фінансування відбувалось за рахунок ініціаторів-учасників та Державного фонду розвитку громад та територій. У наш час активно почали виникати колаборації, коли власник промислових зон, керуюча компанія та майбутній учасник парку об'єднують свої фінансові можливості та вкладають у підведення комунікацій до парку. Проте, ці джерела є дуже обмеженими, та тому приватні та іноземні інвестори є рушіями інвестицій у технопарки.

Станом на початок 2023 р. до Реєстру індустріальних (промислових) парків включено 60 технологічних парків. На типі приватного інвестування у свій розвиток, функціонуючими із них є такі як «LvivTech.City», «UNIT.City», «UNIT.City Kharkiv», а також перспективний інноваційно-промисловий парк «Еконополі-ХТЗ» О. Ярославського, який має бути розбудований до 2029 р. [2].

Прикладом фінансування за рахунок позикових коштів є отримання коштів від ЄБРР групою компаній Dragon у розмірі 24,5 млн доларів США на розвиток Львівського індустріального парку E10. Інвестиція здійснюватиметься через купівлю 35% частки у проекті, і перший транш на розвиток становитиме 5,5 млн доларів США [3].

Щодо державного інвестування в технопарки, то у бюджеті у 2022 р. було вперше за довгий час закладено 400 млн грн на індустріальні парки, та була запланована ще більша сума на різні напрямки у 2023 р., які мали б стати стимулом до появи якісних технопарків. Така результативність повинна була оцінюватися не за кількістю самих парків, а за обсягом залучених інвестицій та створених робочих місць (очікувалось 50 робочих місць на гектар парку). Вже на 2023 р. у проекті держбюджету не було передбачено видатків на надання коштів для облаштування суміжної інфраструктури індустріальних парків, а на фінансування

передбачено лише 400 млн грн у якості субвенцій місцевим бюджетам, що дещо гальмує процес розвитку даної сфери [2].

Проте, Міністерство фінансів України співпрацює із міжнародними фінансовими організаціями, які за допомогою банківських послуг планують видавати субкредити за більш низькими відсотковими ставками саме для технопарків-стартапів. Яскравим прикладом перспективності кредитування технопарків в Україні є муніципальний індустріально-технологічного парку «Кристал» у м. Вінниця (його вартість 103,5 млн грн), який має запрацювати на повну потужність у 2027 р. На його розбудову за «Великим будівництвом» було виділено 4 млн грн від місцевого уряду та 10 млн грн кредиту із закладеного на 2022 р. бюджету зі строком до 31 грудня 2022 р., який було подовжено у зв'язку із воєнними діями на невизначений термін. На його базі заплановано створення лабораторії Fab Lab для стартапів, IT-школи, понад 100 офісів, конференц-зали, коворкінгу, публічних просторів та дитячого техноцентру [2;4].

Наразі відсутність доступу до інвестиційних коштів або кредитних пропозицій із низькими оптимальними відсотковими ставками та грантів для розвитку R&D центрів (центрів дослідження та розробок) у межах саме технологічних парків, є стримувальним фактором розвитку інвестування у капіталомістку діяльність. Тому шляхом покращення стану сучасних техно- та індустріальних парків може бути розроблення таких мікро-проектів допомоги та підтримки [5].

Отже, розвиток інноваційного сектору в Україні має великий потенціал, і технологічні парки можуть стати важливим драйвером цього процесу. Для подальшого успішного розвитку технологічних парків необхідно розробляти ефективні механізми інвестиційної підтримки та сприяти їхній взаємодії з науково-дослідними установами та бізнес-середовищем.

Перелік використаних джерел інформації:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
2. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
3. Кирилко В. Індустріальні парки: підсумки 2022 року. *Електронний портал «Property Times»*. URL: https://propertytimes.com.ua/itogi_goda/industrialni_parki_pidsumki_2022_roku
4. Вінницький технопарк «Кристал» має стати центром креативної економіки. *Електронний портал «VITATV»*. URL: <https://vitatv.com.ua/misto/vinnytskyu-tekhnopark-krystal-maye-staty>
5. Чорний Є. Індустріальні парки. Мінімальний прогрес за десять років. *Електронний портал «ZN`UA»*. URL: <https://zn.ua/ukr/promyshliennost/industrialni-parki-minimalnij-prohres-za-desjat-rokiv.html>.